

Ammattiliitto Pron lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n muuttamisesta ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta sekä varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän esitykseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää STTK:lta kahta lausuntoa: lausuntoa esitykseen eduskunnalle laeiksi lasten päivähoidosta annetun lain 11 a § muuttamisesta ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta sekä lausuntoa varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän raporttiin, lukuihin 2.1 – 2.4. STTK pyytää liittojensa kommentteja 20.5. 2014 mennessä.

Ammattiliitto Pron keskeiset viestit

- Subjektiivista päivähoito-oikeutta ei tule rajata.
- Varhaiskasvatustalouden tavoitteissa tulee selkeämmin taata lapsille oikeus sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä huomioida perheiden monimuotoisuus.
- Tasa-arvon edistämisestä varhaiskasvatustaloudessa tulee määrätä yksityiskohtaisemmin omassa pykälässään.

Esitysten keskeiset sisällöt

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lasten päivähoidosta annettua lakia siten, että subjektiivista päivähoito-oikeutta rajoitetaan sosiaaliset perusteet huomioivalla tavalla osa-aikaiseksi silloin, kun vanhempi on kotona äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaalla tai kotihoidontuella samassa perheessä olevasta muusta lapsesta. Vastaavassa tilanteessa ei olisi myöskään oikeutta esiopetuksen tai ja perusopetuksen lisäksi järjestettävään osa-aikaiseen päivähoitoon. Muutosesitys perustuu hallituksen rakennepoliittiseen ohjelmaan.

Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän tehtävänä oli valmistella hallitusohjelman mukaisesti päivähoitoa koskevat säädosuhteet sekä arvioida esitysten taloudelliset ja yhteiskunnalliset ja muut vaikutukset.

Työryhmä toimi Opetus- ja kulttuuriministeriön asettamana 7.12.2012 – 28.2.2014 ja luovutti esityksensä 21.3.2014 opetusministeri Krista Kiurulle.

Ammattiliitto Pron lausunto

Ammattiliitto Pro antaa näistä lausuntopyynnöistä yhteisen lausunnon, koska asiat liittyvät kiinteästi toisiinsa ja molemmat ovat kiireellisiä.

Ammattiliitto Pro vastustaa subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamista ja pitää esitystä ristiriitaisena hallituksen Tasa-arvo-ohjelman 2012–2015 tavoitteen kanssa, jossa halutaan turvata päivähoiton tarjonta. Suomen päivähoitojärjestelmää pidetään kansainvälisesti hyvänä ja kattavana järjestelmänä, joka turvaa lasten ja perheiden välistä tasa-arvoa.

Nykyistä päivähoitojärjestelmää tulee tarjonnan rajoittamisen sijaan kehittää vastaamaan perheen ja työn yhteensovittamisen tarpeita entistä paremmin. Joustava päivähoitojärjestelmä on keino huolehtia siitä, ettei vanhemmuus ja erityisesti äitiys aiheuta ylimääräistä riskiä syrjäytyä työmarkkinoilta. Päivähoitojärjestelmän kehittäminen ja sen käytön mahdollistaminen kaikille lapsille ja perheille on myös osa ennaltaehkäisevää perheiden tukemista.

Varhaiskasvatuslain uudistus

Varhaiskasvatus on keskeinen näkökulma puhuttaessa työurien pidentämisestä, perhe- ja työelämän yhteensovittamisesta, naisten ura- ja palkkakehityksestä sekä koulutuksen ja työelämän segregaaation vähentämisestä.

3§ Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Tavoitteissa tulee selkeämmin taata lapsille oikeus sukupuolten väliseen tasa-arvoon sekä huomioida perheiden monimuotoisuus.

Esitys kohdaksi 6.

antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, *huomioida perheiden monimuotoisuus* sekä kunnioittaa kunkin kielellistä, kulttuurillista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;

Esitys uudeksi kohdaksi 7.

edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä tarjota lapsille sukupuolesta tai sukupuolen ilmaisusta riippumatta samanlaiset oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet;

11§ Oikeus varhaiskasvatukseen ja 12§ osa-aikainen oikeus varhaiskasvatukseen

Ammattiliitto Pro kannattaa pykäliin 11 ja 12 kirjattuja lapsen oikeuksia varhaiskasvatukseen, riippumatta siitä onko hänen huoltajansa kotona äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaalla tai kotihoidontuella samassa perheessä olevasta muusta lapsesta.

Lisäksi tasa-arvon edistämisestä tulee määrätä laissa yksityiskohtaisemmin omassa pykälässään, jossa huomioidaan tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja arvioinnissa sen eri tasoilla, edellytetään toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman laatimista sekä säädetään velvollisuudesta huolehtia henkilöstön riittävästä tasa-arvokasvatuksesta:

x § Tasa-arvon edistäminen varhaiskasvatuksessa

Tasa-arvo- ja sukupuolitietoinen hoito, kasvatus ja opetus tulee huomioida kaikessa varhaiskasvatuksen suunnittelussa ja arvioinnissa sen eri tasoilla.

Varhaiskasvatuspalveluja järjestävän tahon on huolehdittava siitä, että lasten hoito, kasvatus ja opetus on sukupuoli- ja tasa-arvotietoista siten, että se tarjoaa lapsille samanlaiset oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet.

Jokaisen varhaiskasvatusta toteuttavan tahon on laadittava toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma tasa-arvoisen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen toteuttamiseksi kyseisessä toimintayksikössä. Suunnitelma tulee laatia yhteistyössä henkilöstön ja lasten vanhempien kanssa. Suunnitelman toteutumista on arvioitava ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa.

Toiminnan järjestäjän on huolehdittava, että varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on riittävä tietämys sukupuoli- ja tasa-arvotietoisien hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tarjoamiseksi. Tarvittaessa toiminnan järjestäjän on tarjottava täydennyskoulutusta.

Ammattiliitto Pro

Tarja Munukka
johtaja

Tanja Lehtoranta
työympäristö- ja tasa-arvoasiantuntija